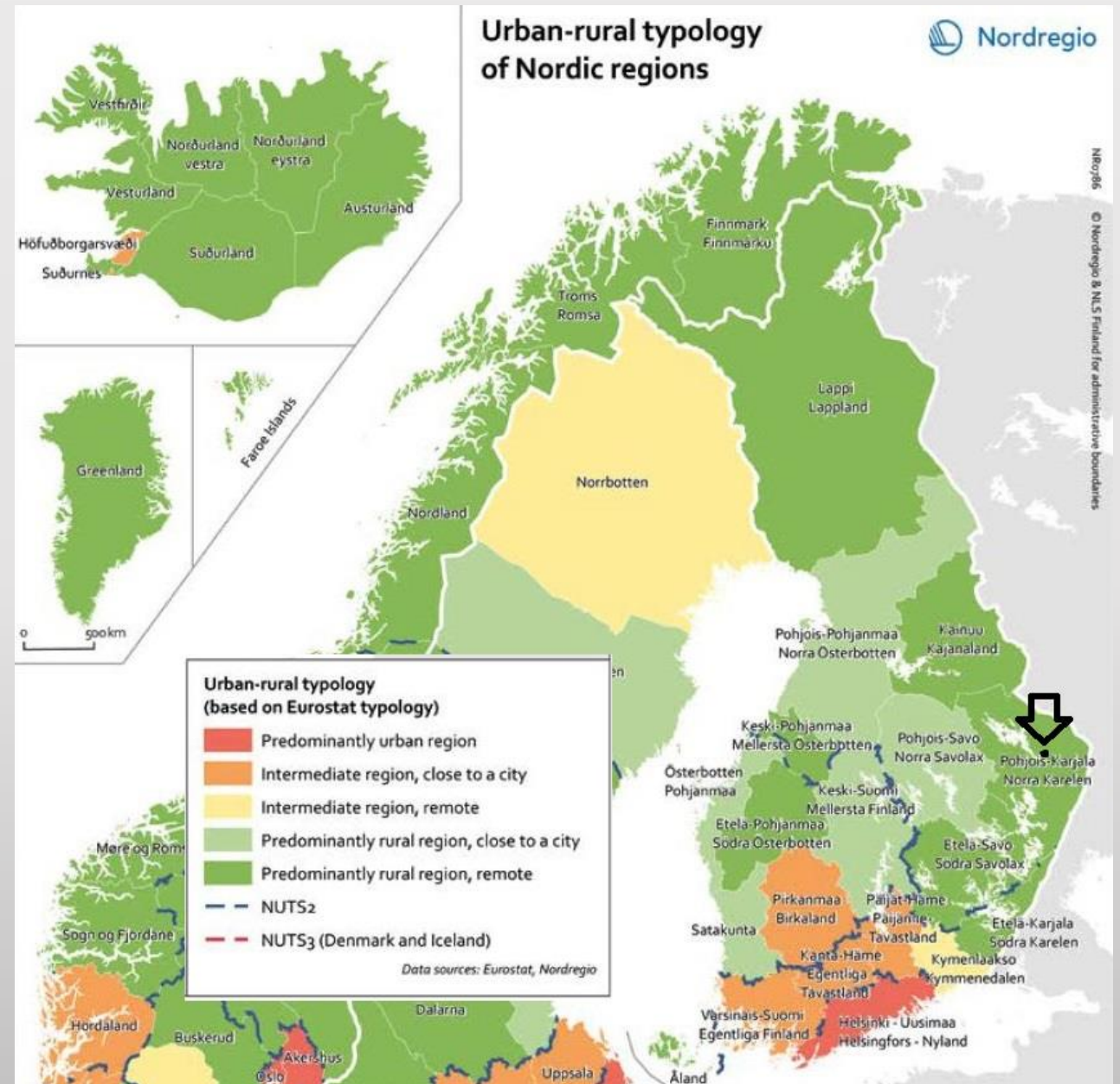

Kompromissi- nuoruutta Käpiksessä

- ***Lähtökohta:*** Myös digiaikana lapsuutta ja nuoruutta eletään elämiksi erilaisissa paikoissa erilaisine mahdollisuusrakenteineen ja sosiokulttuurisine maisemineen.
- ***Kysymys:*** Minkälaisissa asioissa syrjäinen asuinpaikka on konkretisoitunut siellä lapsuutensa viettäneiden nuorten elämässä?
- ***Empiria:*** Tutkimusaineisto, joka on koottu seurantahaastattelemalla 16:ta vuonna 2000 syntynyttä nuorta heidän ollessaan 14-21-vuotiaita

Nuoret ajassa ja paikassa

Source: Grunfelder etc. 2018 / Nordic Council of Ministers

N. 1000 asukkaan Käpykylä: taajamassa jokunen sata, syrjäisissä metsissä loput - vajaa 20 nuorta koko ”millenium-kohortti”

Kun kaikki on kaukana

- ***Kilometrien konkretia:*** koulutus-, kulutus-, harrastus-, ystävyysnuoruuden ajanhenki (→ ”hyvän” lapsuuden ja nuoruuden kulttuuriset kuvat) ja epäreilut mahdollisuusrakenteet.

→ Syrjäkylissä luovittava tässä ristivedossa →
Toiseuden tila, jota lapset eivät (tietenkään) määritä
Toiseuden kokemusten kautta. Miten ikävuosien
lisääntymisen myötä?

Piiri pieni
pyörii –
tiivinä,
tukevana ja
tukahduttava-
nakin

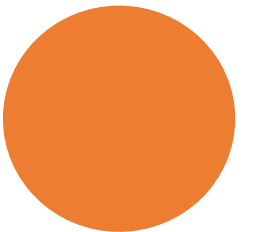
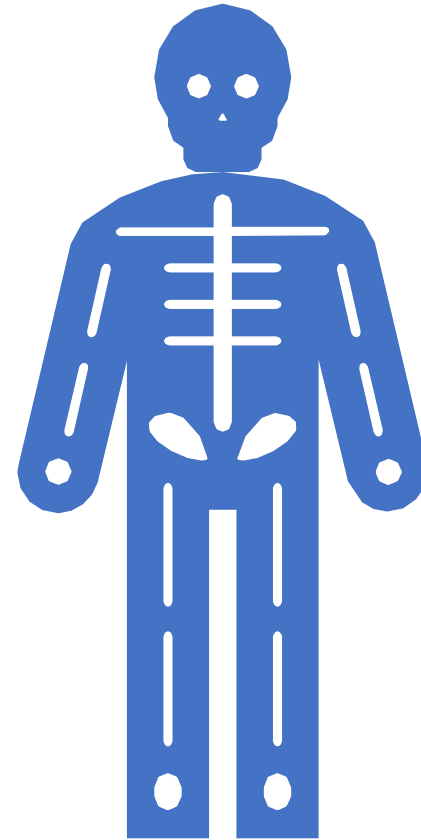
- ***Lenkit sukupolviketjussa:*** Vanhempien ja isovanhempien emotionaalinen ja arkisen konkreettinen merkitys ← → yhteiset tekemiset, tuki ja turva → elämän kotikeskeisyys.
- ❖ *Käpykylässä on hyvä ku on oma huone, sitten sinne meen aina vauhilla ku pääsen kottiin.*
- ***Tiiviit ja kapeat kaveriverkostot:*** Serkut, pikkuserkut ja ”niin kuin veljet” – hyvässä ja pahassa → ystävyyksien lujuus, yksinäisyyden kokonaisvaltaisuus.

No kyllähän me [pidetään tiiviisti yhteyttä sukulaisiin]. Esim. minä käyn mummolassa. Joka viikonloppuisin aina käyn kattomassa että miten siellä menee ja silleen.

Mulla on kaks pikkuserkkuu täällä, samalla luokalla on. Mullaki on tässä koulussa. Mulla on kaks serkkuu äidin puolelta ja ..äidin siskon lapsia on ja tässä samalla kylällä asuvat. Ja mummo ja ukki on täällä.

On täällä ihan mukavia nää pojat, mutta ei siinä seurusteluu tuu. [...] Mut toisaalta siis ollaanhan me kavereita kaikkien meänki luokkalaisten kanssa, mut se on ihan eri asia. [...] Niin sitten kun esim. ruppeis seurustelemaan. [...] Ehkä niitten kaa on liian pitkään ollut kaveri. Tuntee liian hyvin.

Tanssii mummojen kanssa?

Harrastukset ja
nuorisokulttuuriset
tuulet?

- Hyvä lapsuuden ympäristö, mutta kokemus paikasta rikkoutuu ja eriytyy elinvuosien myötä.

→ Puuttumisten ja vääränikäisyyksien kautta määrittely, monitasoiset ”kuolemisen” metaforat, tukahduttava juoruilukulttuuri...

vs...

...rauha, hiljaisuus, omat sopet, tilan tuntu, hämäryyden helppous ja ”itsenä olemisen” lupa monin tavoin.

Mutta se että Käpykylä on hirveän, ei järjestetä mitään [nuorille].

Minusta tuntuu että siellä ei koskaan tapahdu mitään, että se on vähän tylsä paikka.

Niin se [lentopallossa]. Se on sama ku jääkiekossa. Niin siellä on, mie pelasin silloin vuotta nuoremmissa kanssa. [...] Ja vaikka oisin päässyt niin en ehkä välttämättä ois lähtenyt, siellä oli niin pikkusta poikaa pelaamassa että.

Siellä ei ollu minkäännäkösiä ulkonäköpaineita, koska se väestö oli niinku varmana viiskytprosenttisesti jotain eläkeläisiä, kumminkin näytti aina paremmalle ku kaheksankymppiset mummot niin, ei sit tarvinnu laittautuu mitenkään hirveemmin.

Suomalaisissa
syrjäkylissä ja
kansainvälisessäkin
kuvassa:

”Kaupunki” toiveiden,
pelkojen ja jännitysten
sukupuolittuneesti
representoituneena
kohteena (urban cool)

- ❖ *En mie ite tykkää tommosista isoista kaupungeista, muuten kun siellä käyvä vaan. Mut en mie asus. Jos mie saisin päättää niin mie asuisin ehkä mieluummin täällä koko elämäni, jos sais päättää. [poika]*
- ❖ *Ois kyllä aika nähdä muunkinlaista elämää. Uusia kaupunkeja, tutustua niihin. En mie halua katsella samaa paikkaa koko ikääni. Täällä asuttu 15 vuotta, aika ois lähteä jo. [tyttö]*
- ❖ *Kaupungissa on silleen kaikkee, keskustassa vois käyvä joka päivä koulun jälkeen, tai jossain muualla ...on se aika tärkeitä kun oot asunut täällä syrjässä tyyliin nelivuotiaasta asti. [tyttö]*
- ❖ (“best & brightest leave the place” ← metrocentric economy of cool – D. Farrugia)

Lähtemisen imperatiivi –

Valintavaiheen luopumiset ja kompromissit

- ❖ *En mie usko, että miun perheellä olisi ollut varaa [että olisi lähtenyt opiskelemaan kauas].*
- ❖ *Ei iskä haluis maksaa sitä [vuokraa kaupunkikeskustassa], sit ku enhän miekään vielä mittään lainaa tai semmosii saa.*
- ❖ *Miun vanhemmat ei oikeen kannattanu silleen että mie muuttasin minnekkään, ja olin mie itekin sitä mieltä että sitten ois pitäny assuu yksin ja ku ei tietokonettakaa sinne kehtaa raahata, ku siel ois ollu aika tylsää kieltämättä. Ku ei moppookaan sinne.*
- ❖ *Sinne jos ois hakenu ja sit ois päässy niin sinne ois pitäny muuttaa. Mie en oo omasta mielestä valmis vielä muuttamaan ommaan asuntoon.*

Jäämisen seurauksia:

Väsymys
kollektiivisena
koulumuistona

Koulunkäyntiä kotoa käsin: varhaiset aamut, pitkät päivät, lyhyet illat (vapaa-ajan ja vaikuttamisen (?))
ympäristönä koulubussit)

- ❖ *Mie oon vähän huonommassa asemassa [taajama]käpykyläläisiin nähden koska mie asun viijentoista kilometrin päässä [taajamasta, mistä bussit lähtevät] niin miun pittää ajaa mopolla semmoset, miun pittää herätä erittäin aikaisin nimittäin. Jossain viien, puol viien paikkeilla, jos mie isken kyyillä meen [taajamaan ja siitä bussilla kaupunkiin], mutta varmaan riittänee jos kuuen aikaan herrään jos mie mopolla [menen taajamaan bussille].*
- ❖ *Kyllä ykkösvuonna stressas paljon enemmän [koulua]. Niinku kaikesta et emmie ehi tehä mittään.*

Etuoiikeutetut?

Kaupungista käsin – jos selusta on turvattu:

- ❖ *Koeviikolla yleensä jään tänne asustelemaan isovanhempien luo.*
- ❖ *Vanhemmat ostivat miulle oman rivitaloasunnon kaupungista.*
- ❖ *Sit kun mä alotan lukion mä muutan tohon ukin luokse mahdollisesti.*

No mitä sitten...?

- Taloudelliset, poliittiset ja kulttuuriset prosessit tuottavat alueita – tässä syrjäkyliä – jotka raamittavat elettyä elämää eri tavoin - elämänkulullisissa teorioissa lapsuutta ja nuoruutta on mallinnettu jonkinlaisen ”teoreettisen” (tai ”tilastollisen”) idean varassa – niissä sekä aiheen tutkimuksessa on häivytetty erot, joita asuinpaikka tuottaa niihin mahdollisuusrakenteisiin, joissa elämää eletään...
 - Esim. kaukana kouluista tehtävät koulutusvalinnat edellyttävät monenlaisia kykyjä ”ennen aikojaan” – entä jos niitä ei olekaan?
 - Myös koulutusta ympäröivä tukipolitiikka olettaa nuorten käyvän koulujaan kodeista käsin ja vanhempiensa tuen ja kontrollin varassa – entä jos näin ei olekaan?
- perheiden ja suvun materiaaliset ja sosiaaliset (+ sosiokulttuuriset) resurssit nousevat (tässäkin) liian suureen Toiseuden tuottajan osaan → Toiseuden monikerroksisuus

Taustalla iso kuva, jota tulisin katsoa syrjäsilmin...

- Taloudellisen toimeliaisuuden tiivistyminen kaupunkeihin → makrotason prosessit luovat rakenteelliset ja kulttuuriset ympäristöt, joissa lapset ja nuoret elävät → pyrkimykset, toiveet ja elämänkulut rakentuvat paikallisista mahdollisuusrakenteista
- elämänkululliset epävarmuudet ja turvattomuudet moninkertaistuvat reunojen nuorten todellisuuksissa
- yleinen puhe nuorista ja elämänvalinnoista piilottaa erilaisia todellisuuksia ja elämisen ympäristöjä – ja ihmisillä on vimmattu pyrkimys puhua oma elämänsä omiksi valinnoikseen → syrjäsilmillä katsomisen tarve, ja kenties vähän valaistuksenkin → vastapuheen synnyttämisen mahdollisuus?

